

Ca-, ca-
Se også ► Ka-, ► ka-

Cape Town, Kapstaden, hovedstad i Cape provinsen i Sydafrika; 2,3 mio. indb. (med forstæder, 1991). Byen ligger 50 km N for Kap det Gode Håb, om sommeren har det sydafrikanske parlament sæde her.

Cape Town er en af de smukkeste liggende storbyer i verden; bycentret vender ud mod Table Bay, og det 1087 m høje Table Mountain ligger som et vætregn og fungerer som rekreativt område. Bycentret er meget moderne, og flere af de velhavende forstæder ligger i tilknytning hertil; hovedparten af byen spredt sig dog ud over det omkransende sandede fladland. Den kolde Benguelastrom langs Atlanterhavskysten kølnet byens klima; sommeren er lun og tør; årsnedbøren på omkring 660 mm falder især under den milde vinter.

Cape Town er mere kosmopolitisk og europæisk end Sydafrikas øvrige storbyer. Den er præget af sin lange historie, bl.a. er dele af den gamle by i hollandsk byggestil bevaret.

Den færvæde befolkning er stor. I den sydafrikanske apartheid-terminologi dækkede dette begreb den befolkningsgruppe, som hverken er hvide eller sorte (negre). Ved lov kunne ingen sorte få arbejde i byen, hvis der var egnet farvet arbejdskraft. Dette har skabt fattigdom blandt de sorte og kommer til indtryk i de mange slumområder langs motorvejene i byens østlige udkant. I flere tilfælde blev disse bydele jærnet med jorden, bl.a. *Crossroads*, og beboerne tvangsforflyttet til *bantustans*. *District Six* var et levende, men fattigt, farvet område helt op til byens centrum. I 1966 blev det erklæret for hvidt område, befolkningen blev forflyttet, og det ligger nu som et ubebygget monument over byplanlægning under apartheid; ingen tør bygge der pga. de stærke følelser knyttet til rydningen af området.

Cape Town var tidligere Sydafrikas

vigtigste havneby, en rolle, der er overtaget af Durban. De vigtigste industrier er kemisk industri, cementindustri og skibsbygning. Den lette industri omfatter fødevarerforberedning, tekstil- og beklædningsindustri. Cape Town er endvidere centrum for Sydafrikas store og voksende vinfremstilling.

Turismen er stigende; i byen findes bl.a. Table Mountain, de historiske bydele med parlament og museer. Sea Point med udsigt til Nelson Mandelas fængsel på Robben Island, den store slæde kystvej ned til Kap det Gode Håb og strandene omkring Muizenberg i False Bay.

Kwji

Historie. Cape Town var stedet for den første permanente europæiske tilstedeværelse i Sydafrika. I 1652 komlagde Det Hollandsk-ostindiske Kompagni en forsyningsstation på det oprindelige khoikhoifolks græsning, hvorfra skibe på vej til Indien blev forsynet med frugt, grøntsager, saltet kød og rom.

I 1795 besatte Storbritannien byen, som dog 1803-06 kom tilbage til Holland. Cape Town blev militært hovedkvarter, administrativt center for et voksende bagland samt handelscenter for farmernes vin og hvede; fra 1854 var byen sæde for Capekoloniens parlament.

Ved åbningen af Suezkanalen i 1869 blev byens strategiske betydning reduceret, men med de samtidige fund af mineraler i det sydlige Afrika blev den udgangspunkt for jernbanelinjer ind i landet. I slutningen af 1800-t. begyndte sorte afrikanere i større tal at bosætte sig i byen. Indtil da havde byens hvide indbyggere haft en relativt tolerant holdning til den farvede befolkningsgruppe, der også havde del i en kvalitetsret valgret.

Efter 1910 blev Cape Town sæde for det sydafrikanske parlament, men mistede alligevel gradvist sin indflydelse i forhold til regeringsbyen, Pretoria. Efter 1948 blev den systematiske raceadskillelse gennemført ved lov, og i løbet af de følgende årtier udviklede Sydafrikas mest komplekse og racistegrevede by sig til den mest ra-

ceadskille med udbredt kriminalitet og vold i de nye slumområder. Cape Town blev samtidig kendt gennem frihedskampen mod apartheid, der som folkelige modstandsskampe og opførte fandt sted i flere bølger.

HES